

Het Energieplafond

Wat is een energieplafond?

Een energieplafond is een begrenzing van de hoeveelheid energie die een persoon of huishouden mag gebruiken. Het energieplafond wordt per 1 januari 2023 ingesteld en betekent eigenlijk dat er een maximale prijs bestaat voor gas en stroom voor een bepaald gebruik. Kortgezegd; Het prijsplafond betekent dat iedereen in Nederland met een variabel energiecontract hetzelfde tarief voor stroom en gas betaalt. Dit tarief geldt tot een bepaald verbruik; het plafond. Boven dit verbruik betaal je het standaard (variabele) tarief van je leverancier.

Waarom een energieplafond?

Stroom, gas en warmte zijn de laatste tijd heel duur geworden. Zo duur, dat veel mensen het niet meer kunnen betalen. Met het energieplafond wil de overheid daar verandering in brengen. Als je onder het plafond blijft, betaal je een aangepast bedrag voor je energie. Dit is verplicht voor alle energieleveranciers. Zo blijft de energierekening beter betaalbaar.

Voor wie geldt het?

Het energieplafond geldt voor alle kleinverbruikers. Dat houdt in: huishoudens, zzp'ers en kleine bedrijven en verenigingen die gebruik maken van stroom, gas of warmte. Voor mensen die onder het verbruikplafond blijven, scheelt het ongeveer €200,- per maand vergeleken met de gemiddelde marktprijzen van dit moment. De overheid denkt dat zo'n 60 procent van de mensen in Nederland onder dit plafond blijft.

Het plafond geldt in elk geval voor alle locaties met een verblijfsfunctie en objecten voor het uitoefenen van een bedrijf of beroep, zoals:

- Huizen en flats;
- Campings en zomerhuisjes;
- Kantoorpanden en winkels;
- Scholen, zorginstellingen en sportlocaties;
- Hotels en restaurants;
- Kerkgebouwen en moskeeën.

Het energie prijsplafond geldt **niet** voor locaties zoals garageboxen, huizen in aanbouw, volkstuinen en algemene voorzieningen van flatgebouwen.

Het energie plafond geldt alleen voor het basisverbruik

Je hebt voordeel van het energieplafond wanneer je onder het vastgestelde basisverbruik blijft. Het basisverbruik is voor gas vastgesteld op 1.200 m³ gas per jaar en voor stroom op 2.900 kWh stroom per jaar. Wanneer je onder dit verbruik blijft, dan profiteer je dus van de maximale prijs. Dit betekent **1,45 euro per m³ voor gas** en **40 eurocent per kWh voor stroom** (De bedragen zijn inclusief 21% BTW, opslag duurzame energie- en klimaattransitie, energiebelasting en BTW, maar exclusief leveringskosten van de leverancier. Voor alles wat je verbruikt tot aan het vastgestelde basisverbruik, betaal je dus in geen geval meer dan het energieplafond.

Kan iedereen gebruik maken van het energieplafond?

Ja, alle Nederlandse huishoudens profiteren automatisch van het energieplafond. Je hoeft dit niet aan te vragen. Dit gaat allemaal vanzelf en iedereen heeft er recht op. Wanneer je **meer** verbruikt dat het basisverbruik, dan betaal je voor dit extra verbruik wel meer. Deze tarieven kunnen per energieleverancier verschillen. Alle energieleveranciers zorgen voor nieuwe berekeningen voor hun klanten. Wanneer jouw leverancier van mening is dat het voor jou verstandig is om je termijnbedrag aan te passen, dan krijg je hier vanzelf bericht van.

Bedrag staat niet vast

Het prijsplafond voor stroom en gas staat **niet** vast. Als de ontwikkeling van de energieprijzen meevalt, kan het plafond ook naar beneden worden bijgesteld. Het plafond voor gas kan echter maximaal worden verlaagd naar 1,20 euro per kubieke meter.

Voor hoeveel energie geldt het plafond?

Het energieplafond is een combinatie van twee factoren: het prijsplafond en het verbruikplafond. Het prijsplafond bestaat uit alle tarieven die je betaalt voor gas, stroom en warmte. Deze zijn als volgt:

- Gas: een maximaal tarief van €1,45 per kuub tot een verbruik van 1.200 kuub;
- Stroom: een maximaal tarief van €0,40 per kWh tot een verbruik van 2.900 kWh;
- Warmte: €47,39 per gigajoule tot een verbruik van 37 gigajoule.

Kom je boven dit verbruik uit? Dan geldt voor het meerverbruik het energietarief dat in je contract van de energieleverancier staat.

Hoe werkt het energieplafond?

Zoals je ziet staat er: "tot een verbruik van". Dat is het verbruikplafond van het energieplafond. De goedkopere tarieven, gelden namelijk maar tot dat maximum verbruik. Kom je hier boven, dan betaal je voor het deel wat je meer verbruikt, de actuele tarieven van de energieleverancier.

Indicatie van het verbruik per maand energieplafond

Maand	Elektriciteit (kWh)	Gas (m3)
Januari	339	221
Februari	280	188
Maart	267	159
April	207	86
Mei	181	35
Juni	159	19
Juli	161	17
Augustus	176	17
September	199	24
Oktober	266	81
November	306	147
December	356	207
Totaal	2900	1200

Verbruik boven het energieplafond

Voor alles wat je boven de grens van het prijsplafond besteedt, geldt het variabele tarief van je energieleverancier. Verbruik je bijvoorbeeld 1.500 kuub, dan betaal je voor de eerste 1.200 kuub het tarief van het energieplafond, dus €1,45, en voor de overige 300 kuub de marktprijs van dat moment.

Uitzondering: als de prijzen van jouw energieleverancier lager zijn dan de prijzen van het prijsplafond, betaal je gewoon de lagere prijs.

Omdat veel woonsituaties verschillend zijn, is er een schatting gemaakt van de maximale kosten wanneer het energieplafond ingesteld is. Op de volgende pagina vind je de tabel met schattingen. Het Nibud heeft [een schatting gemaakt](#) van het gemiddeld verbruik per woningtype en per grootte van huishouden. Op basis van die schatting is berekend wat de maximale maandelijkse kosten voor gas en elektriciteit zijn onder het energieplafond. De woningtypes/ Aantal personen met een * overschrijden het plafond en moeten voor het overige verbruik de marktprijzen van de energieleveranciers betalen. Ook zijn onderstaande kosten zonder vaste leverings- en netbeheerkosten.

Woningtype/Aantal personen	1	2	3*	4*	5 of meer*
Flat	€156,67	€190,33	€226,23	€266,13	€289,23
Tussenwoning	€195,33	€229,00	€264,90	€304,80	€327,90
Hoekwoning*	€248,12	€281,78	€317,68	€357,58	€380,68
2 onder 1 kap*	€321,08	€354,75	€390,65	€430,55	€453,65
Vrijstaand huis*	€486,92	€520,58	€556,48	€596,38	€619,48

Bron: Nibud *De berekende marktprijzen voor gas en elektriciteit boven energieplafond zijn: €3,98/m³ en €0,84/ kWh.

Wat zijn de financiële gevolgen van het prijsplafond ten opzichte van 2022?

Het prijsplafond is bedoeld om de kosten voor stroom en gas zo laag mogelijk te houden. Zonder het prijsplafond zou je erg veel moeten (bij-) betalen voor stroom en gas, en mogelijk zelfs in de schulden kunnen komen. Maar hoeveel levert het prijsplafond in 2023 nu echt op voor een gemiddeld huishouden ten opzichte van 2022?

Om de effecten van het prijsplafond in kaart te kunnen brengen, berekenen we eerst het gemiddelde tarief van stroom en gas in 2022. Het tarief voor stroom en gas ging in de loop van 2022 steeds omhoog. Voor een zo realistisch mogelijk beeld gaan we bij de berekening uit van het gemiddelde tarief voor stroom en gas over 2022. De opbouw van dit tarief is te vinden in de tabel hieronder (bron: Essent). De tarieven zijn inclusief BTW, opslag duurzame energie- en klimaattransitie en energiebelasting. We gaan er hierbij vanuit dat het huishouden klant is bij Essent voor zowel gas als stroom omdat Essent de grootste aanbieder is.

De kosten in de berekening zijn afgerond € 0,40 per kWh stroom en € 1,83 per m³ gas voor 2022.

Tarief stroom jan-jun	€ 0,31
Tarief stroom jul-okt	€ 0,41
Tarief stroom nov-dec	€ 0,66
Gemiddeld tarief stroom 2022	€ 0,40
Tarief gas jan-jun	€ 1,58
Tarief gas jul-okt	€ 1,88
Tarief gas nov-dec	€ 2,49
Gemiddeld tarief gas 2022	€ 1,83

Vervolgens kunnen we de jaarlijkse kosten in 2022 en 2023 tegen elkaar afzetten op basis van de (gemiddelde) tarieven van 2022 en de vastgestelde tarieven van het prijsplafond in 2023. Dit berekenen we met het gemiddelde gebruik van stroom en gas voor een huishouden volgens het Nibud: 2.760 kWh stroom en 1.190 m³ gas. De vermindering in energiebelasting in 2022 komt door meerdere veranderingen in tarieven en BTW voor 2022 uit op €742,98 (volgens het Nibud). In 2023 is de vermindering van energiebelasting €597. In onderstaande tabellen wordt het verschil in totale kosten voor stroom en gas berekend op basis van gemiddelde tarieven en gebruik.

Voor stroom is te zien is dat het tarief in 2022 afgerond gelijk is aan het prijsplafond in 2023. Daardoor zijn voor stroom, bij gelijk gebruik, de totale kosten voor 2022 en 2023 ook nagenoeg gelijk. Echter, een huishouden betaalt in 2023 bij gelijk gebruik toch zo'n €147 meer voor stroom dan in 2022. Dit verschil wordt volledig verklaard door de daling in de vermindering energiebelasting.

Gemiddeld tarief stroom 2022 per kWh	Tarief Stroom 2023 per kWh	Gemiddeld gebruik in kWh (Nibud)	Totale kosten stroom 2022	Totale kosten stroom 2023	Vershil in totale kosten	Vermindering energiebelasting 2022	Vermindering energiebelasting 2023	Kosten incl. vermindering energiebelasting 2022	Kosten incl. vermindering energiebelasting 2023	Vershil in totale kosten incl. vermindering energiebelasting
€ 0,40	€ 0,40	2.760	€ 1.103,33	€ 1.104,00	-€ 0,67	€ 742,98	€ 597,00	€ 360,35	€ 507,00	-€ 146,65

Voor gas is te zien dat, bij gelijk gebruik, de kosten in 2023 een stuk lager zullen liggen dan in 2022. Het tarief voor gas gaat door het prijsplafond flink naar beneden. Dit scheelt een gemiddeld huishouden zo'n € 457 in 2023 ten opzichte van 2022.

Gemiddeld tarief gas 2022 per m3	Tarief gas 2023 per m3	Gemiddeld gebruik in m3 (Nibud)	Totale kosten gas 2022	Totale kosten gas 2023	Vershil in totale kosten
€ 1,83	€ 1,45	1.190	€ 2.182,66	€ 1.725,50	€ 457,16

Het prijsplafond zal een gemiddeld huishouden, bij gelijk gebruik, ongeveer **€310** schelen ten opzichte van 2022. Dit komt vooral door de verlaging van het tarief voor gas.

Vershil in kosten stroom 22-23	-€ 146,65
Vershil in kosten gas 22-23	€ 457,16
Totaal verschil 22-23	€ 310,51

Geldt dit voor iedereen?

Bij bovenstaande berekening is uitgegaan van het gemiddelde tarief over 2022, afgezet tegen gemiddeld gebruik. De uitkomst van de berekening is dan ook een benadering van de werkelijkheid. De kosten voor stroom en gas hangen met name af van het type huis en het totaal aantal personen in het huishouden. In bovenstaande berekening is daar geen onderscheid in gemaakt omdat er gerekend wordt met landelijke gemiddelden om een doorsnee beeld te geven.

Wat betreft stroom schat het Nibud in dat een huishouden per extra persoon meer stroom gebruikt. Het Nibud schat (zie tabel Nibud) in dat een huishouden al meer stroom gebruikt dan het maximum van het prijsplafond als er meer dan 2 mensen in het huishouden wonen. Bij de grootste verbruikers van stroom, huishoudens met 5 of meer personen, is het geschatte stroomverbruik 4.270 kWh per jaar. Dat is 1.370 kWh meer dan het maximum van het prijsplafond. Over elke kWh boven dit maximum betaalt dit huishouden €0,84 (bron: Nibud). Hierdoor betalen zij voor de 1.370 kWh boven het prijsplafond (zo'n €1.151) bijna net zoveel als voor de 2.900 kWh tot aan het prijsplafond (€1.160). Hun kosten voor stroom per jaar zijn dan zo'n €2.311. Daar gaat €597 aan vermindering energiebelasting vanaf, en bedragen hun uiteindelijke kosten voor stroom zo'n €1.714.

In 2022 waren zij, met hetzelfde gebruik, afgerond €964 kwijt aan stroom, inclusief de vermindering energiebelasting. Dat is in totaal €750 minder dan in 2023.

Wat betreft gas laten inschattingen van het Nibud zien dat huishoudens in een hoekwoning, 2-onder-1-kapwoning en een vrijstaand huis gemiddeld al meer gas gebruiken dan het maximum voor het prijsplafond. Voor elke m3 gas boven het prijsplafond betalen zij een tarief van €3,98 (bron: Nibud). Voor de grootste verbruikers, huishoudens in een vrijstaand huis (gemiddeld 2.050 m3 per jaar), betekent dit dat zij in totaal maar liefst zo'n €5.123 per jaar kwijt zijn aan gas. Dit bedrag bestaat uit €1.740 voor de 1.200 m3 tot aan het prijsplafond, en €3.383 voor de 850 m3 die zij boven het prijsplafond gebruiken. Dat is €1.363 meer dan zij bij gelijk gebruik in 2022 kwijt waren aan gas.

Bovenstaande berekeningen gaan uit van de meest extreme gevallen. Deze gevallen zullen relatief weinig voorkomen, maar zijn wel goed om rekening mee te houden.

Daarnaast is er geen rekening gehouden met eventuele wijzigingen in de leveringskosten van de energieleveranciers. We gaan er bij de berekeningen vanuit dat deze constant zijn. Vanzelfsprekend zal een wijziging in deze kosten ook leiden tot een hogere of lagere jaarafrekening voor huishoudens.

Conclusie

Voor de meeste huishoudens in Nederland zal het invoeren van het prijsplafond leiden tot lagere energiekosten in 2023 ten opzichte van in 2022. Een gemiddeld huishouden zal er in 2023 zo'n €310 op vooruit gaan op de energierekening. Huishoudens, die boven de verbruiksgrens van het prijsplafond verbruiken, zullen er echter al snel op achteruit gaan door de relatief hoge tarieven die gelden boven het prijsplafond. Deze huishoudens vormen dan ook een risicogroep voor energiearmoede.